

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «РОСТУНОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»
CASE OF ROSTUNOVA v. UKRAINE**

(Заява № 20165/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

18 лютого 2010 року

ОСТАТОЧНЕ

28/06/2010

Текст рішення може підлягати редакційним правкам.

У справі «Ростунова проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,
Рената Ягер (Renate Jaeger),
Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
Райт Марусте (Rait Maruste),
Марк Віллігер (Mark Villiger),
Здравка Калайджиєва (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,
Михайло Буроменський (Mykhaylo Buromenskiy), *суддя ad hoc*,
та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,

після обговорення за зачиненими дверима 26 січня 2010 року, вносить таке рішення, що було прийнято в той же день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою № 20165/04, поданою проти України до Суду 16 травня 2004 року громадянкою України пані Людмилою Олексіївною Ростуновою (далі - заявниця) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Ю. Зайцев.

3. 12 листопада 2007 року Суд вирішив направити цю заяву Уряду. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилася в 1951 році та проживає в м. Києві.

5. 15 листопада 2000 року заявниця звернулась до Подільського районного суду м. Києва з позовом до приватної клініки «Лікар Айболіт» про відшкодування матеріальної та моральної шкоди, заподіяної їй невідповідним стоматологічним лікуванням. Пан С., лікар, що лікував заявницю, брав участь у справі в якості третьої особи.

6. 14 грудня 2000 року суд призначив судову експертизу, яка була завершена в липні 2001 року.

7. 26 вересня 2001 року пан С. подав зустрічний позов до заявниці про відшкодування шкоди, завданої його репутації. Невстановленої дати зустрічний позов був відокремлений в самостійне провадження.

8. 30 квітня 2002 року суд відмовив заявниці у задоволенні позову.

9. Розглянувши апеляційну скаргу заявниці, 23 вересня 2002 року апеляційний суд м. Києва скасував це рішення та направив справу на новий розгляд до того ж суду.

10. 21 листопада 2002 року заявниця просила суд залучити до участі у справі в якості співвідповідача приватну клініку «Кебот». Невстановленої дати це клопотання було задоволено.

11. 3 липня 2003 року Подільський районний суд м. Києва залишив позовну заяву заявниці без розгляду, у зв'язку з її неявкою у судові засідання.

12. 11 вересня 2003 року апеляційний суд м. Києва залишив це рішення без змін.

13. Розглянувши касаційну скаргу заявниці, 1 червня 2005 року Верховний Суд України скасував рішення від 3 липня та 11 вересня 2003 року та направив справу на новий розгляд до Подільського районного суду м. Києва.

14. 11 травня 2007 року Подільський районний суд м. Києва відмовив заявниці у задоволенні позовних вимог, визнавши їх необґрунтованими.

15. 11 червня 2007 року заявниця подала апеляційну скаргу.

16. 19 березня 2009 року апеляційний суд м. Києва залишив рішення від 11 травня 2007 року без змін.

17. 7 серпня 2009 року Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявниці як необґрунтовану.

18. Заявниця змінювала свої позовні вимоги три рази та заявляла декілька клопотань, що стосувались різних процесуальних питань, включаючи проведення аудіо запису судових засідань, відвід суддів, забезпечення доказів та інше. З тридцяти п'яти судових засідань, що відбулись протягом розгляду справи, дев'ять були відкладені через відсутність судді, три – через відсутність аудіотехнічних засобів для фіксування судових засідань, два – за заявами заявниці, п'ять – через неявку відповідача, одне – через неявку обох сторін у справі та два – через неявку свідків.

ЩОДО ПРАВА

I. МЕЖІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

19. Суд зазначає, що після направлення заяви Уряду заявниця представила нові скарги за статтями 2 та 4 Конвенції.

20. На думку Суду, нові скарги не уточнюють первісних скарг заявниці, які були подані п'ятьма роками раніше та щодо яких сторони надали свої зауваження. Тому Суд вважає, що недоречно зараз обговорювати ці питання окремо (див. рішення Суду у справі

«Пиряник проти України» (*Piryaniuk v. Ukraine*), № 75788/01, пункт 20, від 19 квітня 2005 року).

II. СКАРГА ЩОДО ТРИВАЛОСТІ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

21. Заявниця скаржилась, що тривалість судового розгляду була несумісною із вимогою «розумного строку», яка закріплена у пункті 1 статті 6 Конвенції, що передбачає наступне:

Пункт 1 статті 6

"Кожен має право на справедливий ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру ..."

A. Щодо прийнятності

22. Суд вважає, що скарга заявниці не є явно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також вважає, що вона не є неприйнятною на будь-яких інших підставах. Відповідно, скарга визнається прийнятною.

B. Щодо суті

23. Уряд стверджував, що розгляд справи був тривалим у зв'язку із складністю справи та поведінкою заявниці, яка подавала різні скарги, заявляла процесуальні клопотання та декілька разів змінювала позовні вимоги. На думку Уряду, затримок з боку державних органів не було.

24. Заявниця не погодилась.

25. Суд зазначає, що період, який має розглядатись, розпочався 15 листопада 2000 року та тривав до 7 серпня 2009 року. Таким чином, він тривав приблизно вісім років та дев'ять місяців.

26. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатись у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявниці та відповідних органів влади, а також важливість предмету спору для заявниці (див., серед інших, рішення у справі «Фридлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], № 30979/96, пункт 43, ЄСПЛ 2000-VII).

27. Суд зазначає, що хоча заявниця шляхом подачі скарг, заявлення процесуальних клопотань та зміни позовних вимог сприяла тривалості судового провадження, основна відповідальність за його тривалість покладається на національні суди. Суд не бачить жодної вагомої причини, чому судове провадження, яке не стосувалось складних фактичних або правових питань, залишалось незавершеним такий тривалий період.

28. Судом вже було констатовано порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах подібних до цієї (див. рішення у справі «Фридлендер» (*Frydlender*) зазначене вище).

29. Дослідивши всі матеріали справи, які є в його розпорядженні, Суд зазначає, що Уряд України не навів жодного факту чи аргументу здатного переконати Суд дійти

іншого висновку у даній справі. З огляду на практику Суду з цього питання, Суд приходить до висновку, що у даній справі тривалість судового розгляду була надмірною та не відповідала вимогам «розумного строку».

30. Відповідно, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

III. ІНШІ СКАРГИ

31. Заявниця скаржилась за статтею 3 Конвенції на те, що невідповідне, за її твердженням, стоматологічне лікування становило катування. Заявниця також скаржилась за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції на результат судового розгляду. Крім того, вона скаржилась за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції щодо результату судового розгляду.

32. Дослідивши всі матеріали справи, які є в його розпорядженні, та в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, Суд не виявив порушення прав і свобод, закріплених Конвенцією або протоколами до неї. Отже, ця частина скарги повинна бути відхилена як явно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

A. Шкода

33. Заявниця вимагала 3 272 379 євро відшкодування моральної шкоди та 72 076 євро відшкодування матеріальної шкоди.

34. Уряд висловив заперечення щодо цих вимог.

35. Суд не вбачає будь-якого зв'язку між встановленим порушенням та розміром заявленої матеріальної шкоди, тому Суд відхиляє заявлені вимоги. Одночасно, Суд присуджує заявниці 1 600 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

36. Заявниця також вимагала 840 євро відшкодування судових витрат, понесених нею в національних судах.

37. Уряд висловив заперечення щодо цієї вимоги.

38. Згідно з практикою Суду заявник має право на відшкодування судових та інших витрат лише в разі, якщо доведено, що такі витрати були фактично понесені і були неминучими, і що їхній розмір є обґрунтованим. У справі, що розглядається, Суд, беручи до уваги наявну у нього інформацію та зазначені вище критерії, відхиляє вимоги заявниці.

С. Пеня

39. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо тривалості судового розгляду прийнятною, а інші скарги у заяві – неприйнятними;
2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*:
  - (a) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці 1 600 (одну тисячу шістсот) євро відшкодування моральної шкоди, враховуючи будь-який податок, який може бути стягнуто з цієї суми, що мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
  - (b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткових пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено письмово 18 лютого 2010 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. Вестердік

Секретар секції

П. Лоренцен

Голова секції